

Vergaderjaar 2004–2005

30 032

Samenvoeging van de gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 14 april 2005

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering de gestelde vragen tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg tot de nieuwe gemeente Katwijk.

Ook de leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Dit neemt niet weg dat zij graag van de gelegenheid gebruik maken nog een aantal opmerkingen te maken en een aantal vragen te stellen. Het doet hen genoegen dat er in dit voorstel sprake is van een voorstel van de betrokken gemeenten zelf, dat ook wordt gesteund door het provinciaal bestuur. Omdat de gemeenten erop aandringen dat de herindeling per 1 januari 2006 effectief wordt, willen deze leden gaarne meewerken aan een snelle parlementaire behandeling van dit wetsvoorstel. Op slechts één onderdeel, het grensbeloop van de gemeente, zijn er voor deze leden nog vragen.

Ook de leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel.

2. Vrijwilligheid en bestuurskracht

De leden van de CDA-fractie merken op dat de memorie van toelichting spreekt van een «vrijwillige» fusie. De drie gemeenten hebben voor deze fusie gekozen, nadat ze door de provincie Zuid-Holland gevraagd waren zelf met een oplossingsrichting te komen voor geconstateerde problemen rond bestuurskracht en bestuurlijke drukte. Deze leden kunnen niet goed traceren welke problemen precies zijn gesignaleerd. Gaat het om problemen specifiek voor de drie betrokken gemeenten of wordt hier

¹ Samenstelling:

Leden: Kalsbeek (PvdA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), voorzitter, Vos (GL), Cornielje (VVD), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Van Beek (VVD), ondervoorzitter, Van der Staaij (SGP), Luchtensveld (VVD), Wilders (Groep Wilders), De Pater-van der Meer (CDA), Duyvendak (GL), Wolfsen (PvdA), Spies (CDA), Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Van der Ham (D66), Haverkamp (CDA), Van Fessem (CDA), Smilde (CDA), Straub (PvdA), Nawijn (LPF), Boelhouwer (PvdA), Szabó (VVD), Van Hijum (CDA), Vacature (algemeen).

Plv. leden: De Vries (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Fierens (PvdA), Halsema (GL), Schippers (VVD), Dubbelboer (PvdA), Kant (SP), Rijpstra (VVD), Slob (CU), Hirsi Ali (VVD), Griffith (VVD), Rambocus (CDA), Van Gent (GL), Vacature (algemeen), Çörüz (CDA), Hermans (LPF), Van Haersma Buma (CDA), Koşer Kaya (D66), Bruls (CDA), Van Bochove (CDA), Algra (CDA), Hamer (PvdA), Varela (LPF), Leerdam, MFA (PvdA), Balemans (VVD), Eski (CDA), Vergeer (SP).

gedoeld op problemen in de Duin- en Bollenstreek en zo ja, welke? Worden deze problemen opgelost door deze specifieke fusie? Op blz. 11 van het herindelingsontwerp van de drie gemeenteraden, dat als bijlage aan het wetsvoorstel is gehecht, wordt gesproken over «grote en relatief complexe beleidsmatige vraagstukken», zonder nadere aanduiding. De leden van de CDA-fractie vragen de regering naar een toelichting hierop. Het herindelingsontwerp dat vastgesteld is door de drie gemeenteraden geeft inderdaad een beeld van bestuurlijke drukte, zo constateren de leden van de CDA-fractie. Er zijn veel overlegverbanden in de regio, bv. Knoop-punt Leiden West, Holland Rijnland. Ook lezen zij over regionale openbare lichamen SDB en SLR. Kan de regering aangeven in hoeverre de bestuurlijke drukte nu afneemt na de fusie van de drie gemeenten? Heeft de herindeling ook consequenties voor het aantal gemeenschappelijke regelingen, zo vragen zij.

De leden van de VVD-fractie zijn positief over het proces en het resultaat van de inspanningen die hebben geleid tot dit wetsvoorstel. De vorming van een nieuwe gemeente Katwijk met iets meer dan 60 000 inwoners zal zeker een positieve invloed hebben op het hele gebied. Zij spreken de wens uit dat voor meer gemeenten in Zuid-Holland dit een voorbeeld zal zijn, dat tot navolging leidt.

De leden van de SGP-fractie vinden het van groot belang dat er sprake is van een vrijwillige fusie. Zij vragen in hoeverre er in het licht van de rol die de provincie heeft gespeeld echt van vrijwilligheid sprake is. Is de discussie over de bestuurskracht, die aanleiding gaf tot het besluit tot samenvoeging, niet min of meer aan de gemeenten in de betreffende regio opgelegd?

Deze leden vragen voorts op welke manier de voorgenomen samenvoeging samenhangt met de bestuurlijke ontwikkelingen in de regio. Zijn er bijvoorbeeld binnen afzienbare tijd, naast de beoogde samenvoeging van de gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond, nog meer herindelings te verwachten?

3. Draagvlak

Draagvlak is een belangrijk criterium waarop de leden van de CDA-fractie een herindelingsvoorstel beoordelen. De raden van de betrokken gemeenten hebben gezamenlijk een herindelingsontwerp vastgesteld. De aan het woord zijnde leden vragen op welke wijze de burgers van de drie gemeenten bij het besluitvormingsproces zijn betrokken. De drie gemeenten willen het dorpskarakter van de verschillende kernen behouden, zo gaven zij aan in een gesprek met de leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De leden van de CDA-fractie vragen de regering nader aan te geven via welke voorzieningen de nieuwe gemeente dit zal bevorderen en op welke wijze de nieuwe gemeente de afstand tussen burger en gemeente wil overbruggen.

De leden van de SGP-fractie vragen naar de gegevens op basis waarvan geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen samenvoeging niet alleen op draagvlak binnen het bestuur, maar ook op draagvlak onder de bevolking kan rekenen.

4. Grensbeloop

De leden van de CDA-fractie hebben vragen over mogelijke grenswijzigingen. De buurgemeenten hebben de grenzen niet ter discussie gesteld. Toch is er kennelijk wel sprake van discussie omdat gemeld wordt dat er nog grenscorrecties zullen plaatsvinden. Kan de regering aangeven

om welke grenscorrecties het gaat en op welke wijze deze grenscorrecties uiteindelijk tot stand zullen komen? Deze leden vragen ook waarom de regering ervoor gekozen heeft de grenscorrecties buiten beschouwing te laten. Welke rol ziet de regering voor zichzelf weggelegd ten aanzien van deze grenswijzigingen, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie merken op dat in de memorie van toelichting melding wordt gemaakt van de wens van de drie betrokken gemeenten om in deze vrijwillige herindeling geen grenscorrecties met de buurgemeenten op te nemen. Uit de hoorzitting is deze leden gebleken dat die stelling juist is als daarmee de beoogde ingangsdatum in gevaar komt. Dat risico willen de betrokken gemeenten niet lopen. Toch is deze leden ook gebleken dat er wel degelijk onopgeloste problemen zijn ten aanzien van de grens met de huidige gemeenten Voorhout en Oegstgeest. De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat herindelingsvoorstellen er met name ook voor zijn om grensproblemen op te lossen. Daarnaast willen zij voorkomen dat de nieuwe gemeente vanaf het begin al weer problemen heeft met zijn buurgemeenten. Zij vragen de regering nadrukkelijk een opvatting ten aanzien van het grensbeloop. Het gaat hen daarbij om de discussie over de scheiding van de agrarische bestemming, met en zonder glasbestemming, tussen de nieuwe gemeenten Katwijk en Voorhout.

Daarnaast vragen de leden van de VVD-fractie de opvatting van de regering over de grens tussen de nieuwe gemeente Katwijk en de gemeente Oegstgeest.

Ook vragen deze leden de regering of er nog meer zaken bekend zijn die voor de besluitvorming van belang kunnen zijn. Hun gedachten gaan daarbij ook uit naar de grens van de huidige gemeente Valkenburg en de gemeenten Oegstgeest en Leiden.

De leden van de VVD-fractie nodigen de regering uit met voorstellen te komen om de problemen rond het grensbeloop op te lossen. Afhankelijk van de eventuele voorstellen zullen zij beoordelen of aanvullende voorstellen uit de Tweede Kamer wenselijk zijn.

De leden van de SGP-fractie lezen in de memorie van toelichting dat de betrokken gemeenten geen grenswijziging met de omliggende gemeenten wensen. Hoe verhoudt zich dat tot de, inmiddels ook aan de Kamer kenbaar gemaakte, wens tot grenscorrectie met de beoogde gemeente Teylingen, zo vragen deze leden.

5. Financiële aspecten

De leden van de CDA-fractie vragen de regering aan te geven wat de fusie betekent voor de lokale lasten van de burgers van de drie fuserende gemeenten.

De voorzitter van de commissie,
Noorman-den Uyl

Adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx